

Norges Vassdrags- og Energidirektorat
v/ RME
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo
rme@nve.no

Otovo AS
Torggata 5
0181 Oslo
sol@otovo.no

Oslo, 23. mai 2020

Høringsuttalelse om ny nettleie

Vi viser til NVEs høringsdokument, referanse 202001392.

Bakgrunn

De siste årene har det vokst frem en innovativ og konkurransedyktig norsk solenerginæring som skaper arbeidsplasser over hele landet. Den norske næringen er den mest digitaliserte i verden, har konkurransedyktige kostnader tross lite volum og er internasjonalt ledende når det kommer til seriøsitet og sikkerhetskultur.

Otovo lever av å tilby investeringer i klimatiltak som elbilladere, batterier og solenergianlegg på privatboliger. Vi er i dag det ledende selskapet på det private solcellemarkedet. Vi har brukt erfaringene fra Norge til å ekspandere virksomheten til Sverige, Frankrike, Spania og Brasil. Samtidig er hjemmemarkedet helt avgjørende for vår videre virksomhet - det er her vi har sikkerhetskulturen og holdningene til seriøsitet i arbeidslivet fra, og det er her vi må være mest effektive for å være konkurransedyktige mot alternativene.

Vi har omlag 100 ansatte i Otovo-konsernet, og sysselsetter flere tusen montører med arbeidene vi igangsetter.

Otovo motsetter seg de endringene i forskrift som NVE foreslår. Endringen baserer seg på et svakt faktagrunnlag og vil medføre særdeles negative virkninger for private som vil investere i enøktiltak og for teknologileverandørene som skal montere og få fremtidens smarte energistyr til å virke.

Utilstrekkelig faktagrunnlag

NVE fremmer i høringsdokumentet en rekke påstander om behovene for endring i nettet og måten nettet finansieres på. Hovedproblemstillingen som løftes frem er mangel på kapasitet i et strømnnett som skal være en av flere bærebjelker i et mer elektrifisert samfunn.

Ikke brukt AMS-data: NVE har imidlertid ikke brukt AMS-data til å dokumentere de kommende problemenes omfang. Med millioner av digitale strømmålere hos norske sluttbrukere burde det dokumenteres svært nøyaktig hvor stor kapasitetsmangelen er i dag: Hvor mange målepunkter rammes hvor ofte og hvor lenge, og hvor langt unna er man en kapasitet som vil være tilstrekkelig? Uten en slik problembeskrivelse finnes det ikke et faglig grunnlag for å vurdere beste virkemiddel.

2019 var det første året Norge hadde full dokumentasjon av strømbruken i landet, og NVE har ikke benyttet seg av den verdifulle kunnskapsbanken.

Ikke brukt innsikt fra pilotprosjekter: Det foregår en rekke prosjekter i regi av Enova og nettselskaper som på ulike vis skal dokumentere hvordan forbrukere reagerer på ny teknologi og ulike prissignaler fra nettleverandøren. NVE har imidlertid ikke ventet på konklusjonene herfra, hvilket er uheldig, spesielt i lys av at de resultatene som har kommet inn i høringsperioden ikke har understøttet NVEs hypotese. Faktisk viste en stor test i Rogaland at effekttariff var vanskelig å forklare til kundene og ikke ga merkbar endring i forbruk.

NVE ønsker ny nettleie for å forandre forbrukernes adferd, men har ikke kontrollert om foreslått endring skaper en slik adferdsendring.

Ikke analysert nye teknologier: NVE har valgt en tilnærming som problematiserer nye teknologier, men ikke har tatt inn over seg bidragene som batterier, distribuert energiproduksjon og bedret strømprogramvare vil ha også uten endring i tariffene. Det fører til en feilaktig underminering av nye teknologier, og at man optimerer tariffene for å finansiere en gammeldags tilnærming til strømnettet.

Ikke tatt med tilpasningskostnader hos forbruker: NVE har ikke utredet hvilke kostnader forbrukerne vil ha for å tilpasse seg prissignalene ved hjelp av digital strømstyring, og følgelig undervurderer man de reelle samfunnskostnadene ved å endre nettleiemodell. Otovo vet av erfaring, etter å ha montert tusenvis av slike systemer, at slike kostnader kan utgjøre flere tusen kroner per forbruker i nødvendige investeringer.

NVE har ønsket å minimere nettkostnader, men har ikke tatt med forbrukernes kostnader ved å tilpasse seg – det gir feil samfunnsøkonomisk konklusjon.

Ikke vurdert alternative tiltak: Dersom analysene over hadde vært gjort og man fortsatt hadde funnet at det var kapasitetsutfordringer i fremtidens nett, burde NVE utredet hvilke alternativer samfunnet har til å endre tariffene, som for eksempel:

- frivillig reduksjoner etter varsling (slik det gjøres med vannsparing i Norge, og slik det gjøres i det franske strømnettet)
- innføre kapasitetsmarkeder (slik Agder Energi har pilotert i Norge, og slik flere europeiske nett virker)
- innføre anbud på nettløsninger der det er mangler (heller enn at nettselskapene automatisk skal øke investeringene. Australia benytter seg av denne måten å løse utfordringen på)
- timesavregning på strøm (altså å styrke prissignalet som ligger i høy strømpris, som er veldig tett korrelert med kapasitetsbegrensninger i nettet)

Uønskede virkninger

1. Svekket lønnsomhet for enøktiltak

NVE foreslår en nettleiestruktur som innebærer en vesentlig reduksjon i det variable energileddet i nettleien. Det vil svekke lønnsomheten i lokale energiløsninger med minst 15 øre/kWh.

Vi frykter at sluttkundene ikke vil ta seg råd til å investere i enøktiltak når de får så lite igjen. Viktige politiske mål i bolig- og klimapolitikken vil dermed ikke bli realisert. Det vil ramme tusenvis av arbeidsplasser i mange bedrifter, både umiddelbart nå og fremover.

Det absolutte kravet om at energileddet skal reduseres til marginaltap i nettet (3-5 øre/kWh) skaper et unødvendig høyt konfliktnivå rundt innføring av nye nettariffer. Hva man oppnår med dette er uklart: Et lavt energiledd gir ingen bidrag til økt utnyttelse av nettet. Derimot vil et slikt lavt energiledd føre til at de som har investert i ENØK-tiltak og solceller får en økt nettleie. Forbrukere med små boliger og lavt forbruk kan også oppleve at nettleien stiger, mens de med store boliger og høyt forbruk kan oppleve lavere nettleie.

Kravet om lavt energiledd gjør det ikke mulig å utforme nettariffer som premierer dem som bruker strøm i perioder med mye ledig nettkapasitet. En slik løsning er nå under utprøving hos enkelte nettselskap i Norge. Modellen forutsetter imidlertid et høyere energiledd enn marginaltap på nettleien, noe som ikke blir tillatt med NVEs forslag.

Skulle man redusere energileddet må enten elavgiften økes tilsvarende, eller det må innføres en kompensasjonsordning i nettleien for enøktiltak og solceller. Det letteste fremstår da som at man beholder et meningsfullt energiledd på minst 15 øre/kWh.

For solenerginæringen er det avgjørende at ikke energileddet reduseres slik NVE har foreslått i høringsuttalelsen.

2. Upraktisk og fordyrende for nye energiteknologier

NVE foreslår videre at nettselskapene skal ta betalt for nettleie etter én av tre alternative modeller, og tilpasse disse lokalt. Det medfører flere modeller, og de fremstår kompliserte.

NVE har stor tillit til at teknologi vil løse dette problemet. Men den praktiske virkeligheten er at dersom gjenstander som skal bruke eller lagre energi på kommando skal virke, så må gjenstandenes elektronikk forstå prismatrisene til nettselskapene. Mitsubishis varmepumper, Teslas hjemmebatterier, SolarEdges vekselrettere og Googles termostater kommer ikke med ferdige innstillinger som styrer tilpasning til prissignalene fra Norgesnett i Fredrikstad, eller Repvåg Kraftlag i Finnmark.

Dersom forutsetningen er at slik digital strømstyring skal tilpasses lokalt i Norge av aktører som holder styr på de prislistene til små og store nettselskaper, så betyr det en særnorsk merkostnad for å ta i bruk ny energiteknologi. Det betyr en økt barriere for folk flest til å benytte den nye teknologien som gjør husene våre smartere.

Kostnader med ulike ordninger i hvert nettområde synes ikke å være tilstrekkelig utredet i høringsforslaget.

For solenerginæringen, og for en fremtidig utbredelse av batteriteknologi i Norge, er det en stor fordel om nettleien er harmonisert i Norge, og at den følger internasjonale standarder. Det er ikke tilfellet i NVEs høringsforslag.

3. Andre uheldige effekter

Hvordan ulike prissystemer vil slå ut for ulike forbrukertyper er uvisst. [En beregning gjort av Ny Analyse for Solenergiklyngen og Solenergiforeningen](#) viste at enkelte husholdninger kunne få sine årlige strømkostnader økt med opptil 4.000 kroner. NVEs beregninger gjort med i hovedsak samme metode, men andre forutsetninger for prisene, endte opp med utslag på rundt 1.000 kroner på det meste.

Spriket illustrerer usikkerheten i fordelingsvirkningene. Når 100 nettselskaper skal innføre nye taksameterer, med hver sine lokale parametere og priser, er det fare for at.

Konklusjon: Vi støtter ikke de foreslåtte endringer fra NVE

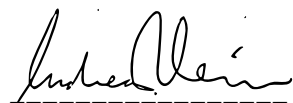
Vi ber NVE utforme krav som gjør nettleien *mulig å forstå* og som *ikke ødelegger for økonomien i solenergi*.

Først og fremst er det sentralt at ikke et redusert energiledd påtvinges nettselskaper og forbrukere

Vi ber også om en *standardisert nettleiemodell*, på tvers av landets nettselskaper.

Ellers viser vi til og støtter høringssvarene fra Solenergiklyngen og Nelfo, som videre utdypet utfordringer med foreslått ny nettleiemodell og peker på bedre alternativer.

Med ønske om at innspillene tas hensyn til,

Andreas Thorsheim
Administrerende direktør
Otovo AS